

BLOGGAT

Urna som upprör

När jag var lite yngre orkade jag bli mer upprörd över diverse teologiska dispyter inom kyrkan. Dispyter som ter sig nästan oförståeliga för vanliga medlemmar inom kyrkan men som tycks vara helt avgörande för vissa medarbetare inom kyrkan.

Nu för tiden blir jag närmast ledsen, då det finns en stor skara kyrkliga medarbetare och förtroendevalda som försöker lotsa kyrkan mot framtiden, men deras goda arbete försvåras av dessa (för den stora kyrkoskattbetalarskaran) obehagliga dispyter. Då evangeliskt lutherska kyrkan är medlemsfinansierad är det inte helt irrelevant hur de betalande medlemmarna ser på kyrkans verksamhet.

Den senaste dispyten i denna kategori är välsignandet av urnor – att det på begravningen inte är en kista som står långs framme i begravningskapellet. Där står i stället en urna (som innehåller den avlidne som redan har kremerats). Detta tycks inte vara ok i Finland. I Finland kan en urna enligt utsago godkännas endast om den avlidnes kropp är så svårt skadad att det inte är meningsfullt att ha en kista.

Samtidigt finns det en växande skara anhängare som önskar en urna på begravningen, då det är vanligare i många andra länder, exempelvis Tyskland.

Varför orkar jag då bli upprörd över detta? Jo, för att det finns principer som det är bra att hålla fast vid och sedan finns det principer som inte bör vara så viktiga. Denna faller under den senare kategorin.

Det finns helt enkelt viktigare principer att gräla om. Sådana som gäller kyrkans fortsatta verksamhet på ett större plan. Och sådana principer som inte skadar den (tunna) kontakt kyrkan har med de 90 procent av kyrkoskattbetalare som inte är aktiva inom kyrkan. De som kontaktar kyrkan endast i tider av stor glädje eller stor sorg. Speciellt då det är stor sorg borde det finnas fingerspetskänsla från kyrkans sida.

Kyrkan skall inte behöva gå med på vad som helst eller göra begravningar till multimediespektakel, men en urna kan omöjligt vara en knäckfråga. Eller om det är – borde man föra en allvarlig diskussion om varför det är en knäckfråga?

Att man gjort så förr är inte en god orsak.

MARKUS ANDERSÉN

Bloggar på andetag.blogg.hbl.fi

VERSEN

Kaffe och kryddor

Gatan är isig och vinden är kall
öronen domnar och värker
Stretar mot jobbhuset i alla fall
när fläkten från södern jag märker

Dofen är kryddad och hetsig och bränd
en pust ifrån kaffefabriken
Livskänslan i mig är plötsligt tänd
borta är måndagspaniken

ANAGRINN

Motion, natur och hjärngymnastik

Rita Wickholm har introducerat hundratals barn och unga till orientering. Hon var med och grundade orienteringsföreningen Trian, som var en viktig milstolpe för idrotten i Östnyland. Men mest tycker hon om föreningsarbetet på gräsrotsnivå, då man gör saker tillsammans med och för andra människor.

– Orientering är ofta en sport som går i arv. Jag började med orientering som 8-åring för att min pappa orienterade och lärde oss barn. Mina egna döttrar har börjat i samma ålder. Men vi har haft en orienteringsboom här i Sibbo, och som mest engagerade Sibbo-Vargarnas ungdomsverksamhet ett par hundra deltagare i början av 2000-talet, säger Rita Wickholm.

Hon var med och startade förenings orienteringsskolor för barn i mitten av 1990-talet och de blev väldigt populära, ordet spreds och många barn som inte hade någon orienteringsbakgrund kom med i verksamheten. Wickholm var ungdomsansvarig i IF Sibbo-Vargarnas orienteringssektion under drygt tio års tid och då ökade antalet deltagare från 50 till 200.

– Jag engagerade mig i juniorverksamheten samtidigt som mina egna barn började delta, det var naturligt så. Under den tiden satsade Sibbo-Vargarna stort på ungdomsverksamheten och vi rekryterade många nya ledare. Tillsammans med de andra ledarna deltog vi i Orienteringsförbundets ledarkurser för att få inspiration och kunskap. Vi blev bland annat ut-

sedda till Sigillförening av Ung i Finland, berättar Wickholm.

Bästa idrottsdam 1970

Hon engagerade sig verkligen i idrottsföreningens verksamhet, satt med i orienteringssektionens styrelse, ordnade tävlingar, arrangerade tävlingsresor och förde ordet i Finlands svenska orienteringsförbunds ungdomsutskott. Men Rita Wickholms intresse för orientering sträcker sig mycket längre tillbaka i tiden än 1990-talet, då barnen var aktiva.

– När jag själv var junior satsade jag hårt på orientering. Jag tävlade på nationell nivå i klasserna för damer 16 och 18 år och var på toppen av min karriär när jag gick i gymnasiet, jag vann guld i FM 1970 och silver året därpå. Men sen tog karriären plötsligt slut, jag skadade ledbanden och fick problem med vristerna, de höll inte för terränglöpning. Läkaren rekommenderade byte av gren, minns Wickholm.

Det höll på att bli slutet på hennes lovande orienteringskarriär, under de kommande fem studieåren motionerande hon inte alls och det resulterade i en usel kondition.

– Jag ville tillbaka till skogen, så jag tejpade vristerna och började försiktigt springa igen. Det fina med orientering är att man kan delta på så många olika nivåer, man kan välja

en kort eller lång bana, man kan delta i motionsorientering eller satsa på tävlingsidrott i alla åldrar.

Comeback som veteran

Senare öppnade sig en möjlighet att operera de trilska vristerna, som var så lösa att Wickholm vrickade foten vid minsta lilla ojämnhet. Efter den lyckade operationen var hon tillbaka som tävlingsorienterare, nu som veteran.

– I orienteringskretsar räknas man som veteran redan efter att man har fyllt 35 år. Sedan dess har jag deltagit i många veteran-VM, de mest avlägsna har varit i Australien, Nya Zeeland och i Brasilien. Min bästa placering i VM är en 11:e plats, den tog jag för 23 år sedan.

I somras tävlade Wickholm för första gången i klassen för damer över 65. I veteran-VM som avgjordes i Riga löpte hon både långdistans och medeldistans och placerade sig bland de 40 bästa på bägge sträckorna.

– Orientering är en perfekt motvikt till kontorsarbete, man kommer ut i naturen och får motion, men banan är aldrig densamma som förra gången, man väljer ständigt nya rutter också i en bekant skog. Och man måste koncentrera sig på kartan och var man är i terrängen, så fort tankarna flyger i väg tappar man bort sig och springer lätt åt fel håll.

Min förening

HBL tittar i år närmare på det finlandssvenska föreningslivet i huvudstadsregionen. Vi träffar eldsjälarna i olika föreningar inom sport, kultur, mat & vin, friluftsliv och skapande ämnen. Tidigare delar i serien har ingått den 30 januari, den 15 februari, den 9 april, den 15 maj, den 22 maj, den 13 och 18 september och den 16 oktober.

Rita Wickholm känner sig ändå inte rädd för att gå vilse i främmande skogar, hon lutar på att hon hittar så länge hon har karta och kompass i handen. Vårre är det att gå i bärskogen tycker hon, helt utan karta. Men visst har hon sprungit fel många gånger och funnit sig själv långt ifrån den kontroll hon var på väg till, men det hör till grenen.

– Eftersnacket är en viktig del av sporten. Efter en tävling brukar vi gå igenom banan, jämföra vägval, visa var vi sprungit och fundera på var man kunde ha valt en annan rutt. Det är nästan den roligaste biten av sporten.

REDAKTÖR
Petra Miettinen
dagbok@ksfmedia.fi

FÖDELSEDAGSANNONSER
Bokning via
annons@ksfmedia.fi

SERIE

Sibbo-Vargarna / OK Trian

● Idrottsföreningen Sibbo-Vargarna grundades 1928 och har 1 400 medlemmar. Verksamheten är indelad i sju sektioner, varav orienteringssektionen är näst störst med 350 medlemmar.

● Orienteringssektionen arrangerar årligen nationella orienteringstävlingar, motionsorienteringar och ungdomsserietävlingar. I Kadaverloppet deltar över tusen deltagare.

● Sibbo-Vargarnas orienteringssektion tog tillsammans med Akilles OK och OK Orientativ till en östnyländsk orienteringsförening och hösten 2014 grundades OK Trian.

● Trian utnämndes till Årets orienteringsförening 2016 och till Stjärnförening inom barn- och ungdomsidrott 2018, utnämnd av Olympiakommittén.

● OK Trian står värd för Jukola-kavlen i Borgå 2022.

Rita Wickholm

● **Aktiv som:** Leder vuxenkurser i orientering inom OK Trian. Fungerade i elva års tid som juniorledare inom orienteringssektionen i Sibbo-Vargarna (1996-2007) och

är just nu dess ordförande, sitter också med i Trians styrelse.

● **Bor:** I Söderkulla i Sibbo.

● **Familj:** Man och två vuxna döttrar.

● **Ålder:** 65 år. Har i år flyttat upp till en ny tävlingsserie, damer över 65, där hon är en av de yngsta idrottarna.

● **Karriär:** Pol.mag från Helsingfors universitet. Har jobbat inom universitetsförvaltning hela sin yrkesverksamma karriär, senast på Soc & kom.

● **Idrottskarriär:** Började orientera som 8-åring, nådde den nationella toppen i början av 1970-talet då hon vann FM-guld i D16 och följande år FM-silver i D18. Valdes till årets bästa idrottsdam i Östnyland av tidningen Borgå-bladet. Färska FM-medaljen är från 2000 då hon tog silver i budkavle för D45. Bästa placeringen i veteran-VM är från millennieskiftet då hon placerade sig 11:e i sin klass.

● **Hobbyer:** Orienteringen och talkoarbetet inom Sibbo-Vargarna och OK Trian upptar en stor del av tiden, under vinterhalvåret yoga och gymna. Lyssnar på musik tillsammans med sin man, läser mycket.

■ Rita Wickholm kopplar av i skogen där hon älskar att plocka svamp och bär. Oftast rör hon sig med karta och kompass i handen i Sibboskogarna, aningen för att placera ut kontroller inför kommande träningar och tävlingar, eller så orienterar hon själv. – Det är så avstressande att vara i skogen. Och orientering är perfekt som motionsform, det tränar både kroppen och knoppen, säger Sibbo-Vargarnas eldsjäl. FOTO: NIKLAS TALLQVIST

Trots att orienteringen är en stor del av Rita Wickholms liv är den inte familjens gemensamma hobby, döttrarna deltar endast sporadiskt i motionsorienteringar och Venlakavlen, medan Ritans man deltog i skärmjakten då barnen var små, men inte längre.

– Han har musiken som intresse och vi brukar gå på konserter tillsammans. Men visst har vi med familjen gjort härliga bilresor till Kainuun rastiviikot under många år, jag deltog i tävlingsklassen och min man i familjeklassen tillsammans med döttrarna, det var ett trevligt sätt att fira semester.

Grundad ny förening

De fem senaste åren har Rita Wickholm ägnat mycket tid åt att starta upp en helt ny orienteringsförening i Östnyland, nämligen OK Trian, som baserar sig på tre lokala idrottsföreningar – Sibbo-Vargarnas orienteringssektion, Akilles OK och OK Ori-ent.

– OK Trian har varit en viktig sak för orienterarna i trakten. Tack vare den nya föreningen har vi bättre möjligheter att få ihop bra lag till stafetter. Dessutom har våra medlemmar många fler "egna skogar" att springa i, då vi kan välja bland träningarna och delta i vilken som helst motionsorientering i alla tre moderföreningarna.

Idrottarna är fortfarande medlemmar i sina hemmaföreningar, som ordnar träningar för såväl juniorer som seniorer på både motionsnivå och för elitorienterare. Men i tävlingsssammanhang representerar de alla OK Trian, det är det namnet som står på tävlingsdräkten.

– Samarbetet mellan de tre föreningarna har fungerat jättesmidigt och allt fungerar på två språk, vi växlar friskt mellan finska och svenska. Alla får prata sitt språk och det fungerar fint, vi har inga språkproblem.

Numera är Rita Wickholm inte längre aktivt med i juniorverksamheten, men sedan hon blev pensionär för ett år sedan har hon gjort en del skolbesök i Sibbo och berättat om orientering på gymnastiklektionerna. Och hon har sina egna adepter.

– Jag leder nybörjargrupper för vuxna, det finns ett stort intresse bland folk att komma ut i skogen. Nästa steg är att öppna upp orienteringen för invandrare, jag hoppas att vi kan starta en egen motionsgrupp för dem. Orientering är så bra för välbefinnandet, det är avstressande att vara i naturen och det tränar både kropp och knopp, säger Rita Wickholm.

PETRA MIETTINEN

029 080 1425,
petra.miettinen@ksfmedia.fi